

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนี้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวาง งานประยุกต์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ การสร้างระบบสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ขึ้นใช้หน่วยงานบางแห่งนำเส้นใยนำแสง (optical fibre) อันเป็นอุปกรณ์สำหรับใช้สื่อสารข้อมูลมาใช้ร่วมกับคอมพิวเตอร์ทำให้เกิดระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่สามารถจัดเก็บ และบันทึกข้อมูลรูปแบบต่างๆ ทั้งที่เป็นตัวเลข ข้อความ เสียง และภาพเคลื่อนไหวจากที่ต่างๆ เอาไว้ได้ ข้อมูลเหล่านี้เมื่อส่ง เข้าไปในระบบเครือข่ายเพื่อถ่ายทอดไปให้ผู้รับจะเกิดเป็นสิ่งที่เรียกว่าทางด่วนข้อมูล (information superhighway) ขึ้น หน่วยงานบางแห่งใช้ระบบคอมพิวเตอร์จัดทำรายงานสรุปสถานการณ์ต่างๆ เสนอต่อผู้บริหาร เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจได้อย่างถูกต้องรวดเร็วขึ้น (ครรรชิต มาลัยวงศ์, 2540, หน้า 42)

นอกจากนี้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานภาครัฐ ในประเทศที่พัฒนาแล้วมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้บริการของรัฐ จากเดิมที่ประชาชนเข้ารับบริการในสถานที่ของรัฐหรือการใช้บริการของรัฐผ่านทางไปรษณีย์ มาสู่การใช้เทคโนโลยีทางอินเทอร์เน็ต ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีจำนวนการใช้บริการทางโทรศัพท์และการเข้าติดต่อหน่วยงานของภาครัฐลดลงจาก 97 % เหลือเพียง 5 % ภายในระยะเวลา 6 ปีที่ผ่านมา และมีการใช้เว็บและอีเมลแทน สำหรับในประเทศไทยเองนั้นความพร้อมของประชาชนและองค์การของรัฐอาจยังไม่ถึงระดับเดียวกันกับประเทศที่พัฒนาแล้ว (เช่น สหรัฐอเมริกา) แต่มีแนวโน้มว่าประเทศไทยจะพัฒนาไปในทิศทางเช่นนั้น รัฐบาลไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนำเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาประเทศ โดยเห็นได้จาก “แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย พ.ศ. 2545-2549” ซึ่งแผนแม่บทนี้ได้ถ่ายทอดนโยบายและหลักการสำคัญของ “นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศระยะ พ.ศ. 2544-2553 ของประเทศไทย” ให้เป็นแผนปฏิบัติงานสำคัญในช่วง 5 ปีแรกของนโยบายดังกล่าว

สาระโดยรวมของนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ. 2544-2553 นั้น ครอบคลุมยุทธศาสตร์สำคัญ 5 ด้าน คือ 1) การบริหารงานของรัฐบาล (E-Government) 2) พาณิชยกรรม

(E-Commerce) 3) อุตสาหกรรม (E-Industry) 4) การศึกษา (E-Education) และ 5) สังคม (E-Society) เป็นเวลาถึงสิบปีเพื่อให้ทันนโยบายเหล่านี้สามารถแปรไปสู่ภาคปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและมีความเป็นไปได้ จึงนำกรอบยุทธศาสตร์สำคัญ 3 เรื่องมาพิจารณาเป็นอันดับเร่งด่วนก่อนและถือเป็นประเด็นหลักของแผนแม่บทพ.ศ. 2545-2549 ได้แก่ 1) การพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทย 2) การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 3) การบริหารงานและบริการของภาครัฐ เพื่อก้าวสู่ E-Government (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2547, หน้า 5)

เมื่อเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ เจ้าหน้าที่ตำรวจจำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการทำงานจากระบบเก่า นำมาประยุกต์ใหม่เพื่อใช้สืบสวนติดตามจับกุมกลุ่มอาชญากรที่มักจะก้าวล้ำหน้าตำรวจอยู่เสมอ ไม่คิดเพียงแต่จะใช้วิธี “อู๋ม” เอามาสอบสวนเพื่อให้รับสารภาพ หากผิดตัวก็มักจะจัดการด้วยการ “เผา” แต่ถ้าถูกตัวก็มักจะขาดพยานหลักฐานเมื่อนำคดีขึ้นสู่กระบวนการยุติธรรม การสืบสวนโดยการนำประวัติ รูปถ่ายบุคคล อาทิ กลุ่มบุคคลพันโทฯ ผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหา ผู้มีอิทธิพลผู้ประกอบการและผู้เกี่ยวข้องในการสืบสวน บันทึกเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับบุคคลลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์เชื่อมโยงฐานข้อมูลประวัติบุคคลมาใช้ให้เข้าเป็นระบบเดียวกันทั้งหน่วยงานจะทำให้ง่ายต่อการสืบสวนติดตามหรือขยายผลการจับกุมคนร้าย จะเป็นการทำงานที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยทำให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี (สหบาท, 2547) เพื่อให้การสืบสวนหาข่าวของฝ่ายปฏิบัติการข่าว 3, 4 กองบังคับการตำรวจสันติบาล 1 กองบัญชาการตำรวจสันติบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงควรที่จะมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสืบสวนหาข่าว ซึ่งการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสืบสวนหาข่าวเป็นเรื่องของนวัตกรรมที่จะเกิดขึ้นในหน่วยงานความสำเร็จของการใช้นวัตกรรมขึ้นอยู่กับตำรวจผู้ปฏิบัติงานของกองบัญชาการตำรวจสันติบาลว่ามีความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องดังกล่าว

การศึกษาเรื่องนี้เป็นการสะท้อนพฤติกรรมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานของตำรวจผู้ปฏิบัติงานฝ่ายปฏิบัติการข่าว 3, 4 กองบังคับการตำรวจสันติบาล 1 กองบัญชาการตำรวจสันติบาล ว่าการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสืบสวนหาข่าวมีประสิทธิภาพในระดับใด ข้อค้นพบจากงานวิจัยเรื่องนี้จะนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสืบสวนหาข่าวของตำรวจสันติบาล 1 กองบัญชาการตำรวจสันติบาลมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กองบัญชาการตำรวจสันติบาลตั้งไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานสืบสวนของข้าราชการตำรวจฝ่ายปฏิบัติการข่าว 3,4 กองบังคับการตำรวจสันติบาล 1 กองบัญชาการตำรวจสันติบาล

2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานสืบสวนหาข่าว ด้านต่าง ๆ ของ ข้าราชการตำรวจฝ่ายปฏิบัติการข่าว 3,4 กองบังคับการตำรวจสันติบาล 1 กองบัญชาการตำรวจสันติบาล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานของการวิจัย

ประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานสืบสวนหาข่าว ด้านต่าง ๆ ของ ข้าราชการตำรวจฝ่ายปฏิบัติการข่าว 3,4 กองบังคับการตำรวจสันติบาล 1 กองบัญชาการตำรวจสันติบาล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของตำรวจสันติบาลที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสืบสวนหาข่าว โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ตำรวจสันติบาล ในฝ่ายปฏิบัติการข่าว 3 จำนวน 87 คน และฝ่ายปฏิบัติการข่าว 4 จำนวน 115 คน รวมทั้งหมด 202 คน เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (1970,p.608) ได้กลุ่มตัวอย่างฝ่ายปฏิบัติการข่าว 3 จำนวน 57 คน และฝ่ายปฏิบัติการข่าว 4 จำนวน 75 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 132 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ ตัวแปรที่ศึกษา แบ่งออกเป็น

1. ตัวแปรอิสระ (independent variables) ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล คือ

- อายุ
- อายุราชการ

- ระดับการศึกษา

1.2 การปฏิบัติงานสืบสวนหาข่าว ด้านต่าง ๆ คือ

- การเฝ้าตรวจ

- การสืบสวนในลักษณะที่เป็นสายลับ

- ข่าวกรองของตำรวจ

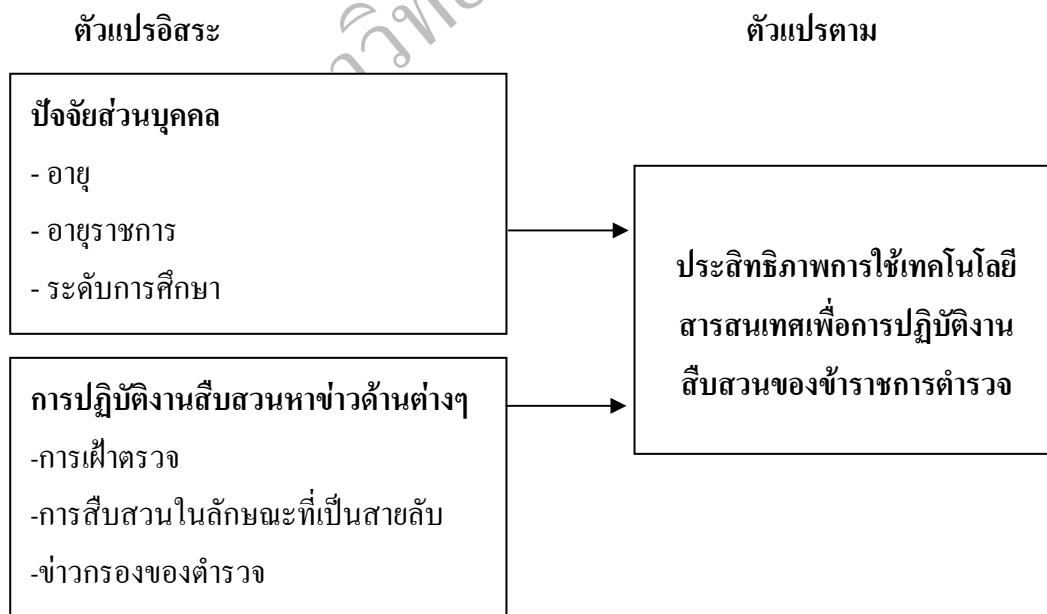
2. ตัวแปรตาม (dependent variables) คือ ประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานสืบสวนของข้าราชการตำรวจ

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

จะดำเนินการศึกษาในเดือน สิงหาคม – ตุลาคม 2552

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานสืบสวนของข้าราชการตำรวจฝ่ายปฏิบัติการข่าว 3 ,4 กองบังคับการตำรวจสันติบาล 1 กองบัญชาการตำรวจสันติบาล ผู้วิจัยได้นำทฤษฎี ของ เวทย์ เพชรบรม (2528) มากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานสืบสวนหาข่าว หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานสืบสวนหาข่าว ของข้าราชการตำรวจในสังกัดฝ่ายปฏิบัติการข่าว 3, 4 กองบังคับการตำรวจสันติบาล โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ทำให้การปฏิบัติงานสืบสวนหาข่าวประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ

เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บ ประมวลผล และเผยแพร่สารสนเทศ ประกอบด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีโทรคมนาคม

การเฝ้าตรวจ หมายถึง การเฝ้าสังเกตบุคคล สถานที่ และสิ่งของโดยวิธีปกปิด

การสืบสวนในลักษณะที่เป็นสายลับ หมายถึง กรรมวิธีการสืบสวนวิธีหนึ่ง ซึ่งใช้วิธีการปลอมแปลงและอ้างชื่อแก่ตัวกลบเกลื่อนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ที่ต้องสงสัยว่าเป็นอาชญากรวางใจ

ข่าวกรองของตำรวจ หมายถึง การสืบสวนอีกวิธีหนึ่งของตำรวจที่ดำเนินการเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานจากการผลิตข่าวด้านอาชญากรรม

ข้าราชการตำรวจ หมายถึง ข้าราชการตำรวจในสังกัดฝ่ายปฏิบัติการข่าว 3, 4 กองบังคับการตำรวจสันติบาล 1 กองบัญชาการตำรวจสันติบาล

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การรับรู้รับทราบข้อมูลข้อเท็จจริง และรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมของข้าราชการตำรวจในสังกัดฝ่ายปฏิบัติการข่าว 3, 4

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมของข้าราชการตำรวจในสังกัดฝ่ายปฏิบัติการข่าว 3, 4 จากสื่อต่าง ๆ ทั้งจากภายนอกและภายในหน่วยงาน จากภายนอกหน่วยงานได้แก่ 1) นิตยสาร 2) โทรทัศน์ 3) อินเทอร์เน็ต 4) ป้ายโฆษณา 5) ครอบครั้ว และ 6) เพื่อนบ้าน จากภายในหน่วยงานได้แก่ 1) เอกสาร ประกาศ จดหมายเวียน 2) การประชุม 3) การฝึกอบรมสัมมนา 4) ผู้บังคับบัญชา และ 5) เพื่อนร่วมงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการศึกษาเป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารในกองบัญชาการตำรวจสันติบาลควรสนับสนุนให้ข้าราชการตำรวจฝ่ายปฏิบัติการหาข่าวนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสืบสวนหาข่าวเพื่อให้การปฏิบัติงานของตำรวจสันติบาลทันกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารในปัจจุบัน

2. กองบัญชาการตำรวจสันติบาลสามารถนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายในเรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสืบสวนหาข่าว ถ้าผลของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสืบสวนหาข่าว มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานซึ่งมีค่าเหมาะสมกับการลงทุน และสอดคล้องกับความต้องการของข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานสืบสวนหาข่าว

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี